

Urko Aiartza

Abokatua

Euskarak lege oinarri berrri bat behar du!

Euskara Euskal Herri osoan nazio hizkuntza gisa aurreikusiko duen legedia behar dugu, gaur egungoak argi baitago ez duela balio

hasiz gero! Egurra, egurra eta egurra. Galdegiezue bestela Iruñean beren semeek euskaraz ikasteko duten eskubidea aldarrikatu zuten Sortzen-eko kideei. Galdegin Justizia Administrazioaren egoera salatuz mehatxu omen ziren panfleto batzuk zabaltzearen akusazio faltsuaren hilabete Martutenen igaro duen gazteari, isunez ikaratu nahian dabilzan abokatu euskaldunei, Unibertsitate euskalduna aldarrikatzeagatik aurretiazko dilijentziak zabaldu diz-

kieten ikasleei, edota aste honetan bertan epaile euskaldunak aldarrikatzeagatik gaua Martutenen igaro duen intsumituari eta haren abokatuari, zeinaren aurka dilijentzia penalak zabaldu nahi dituzten. Harro dabilta euskararen etsaiak *A por ellos!* leloa zutohial harturik euskararen aldeko herri mugimenduaren zein hizkuntz eskubideak bermatzea aldarrikatzen duten euskaldunen aurka.

Baina horren guztiaren gainetik, gero eta gehiago gara garbi dugunak euskarak aurrerapausoak behar dituela. Gero eta ageriago gelditzen da gaur egungo euskararen marko legalak (hobe esanda marko legala ez izateak) ez duela aurrera egiteko balio. Euskara Euskal Herri osoan nazio hizkuntza gisa aurreikusiko duen legedia behar dugu, lurralde eremu guztietan eta hizkuntz funtzio guztietan euskararen berreskurapena ahalbideratuko duen marko legala, gaur egungoak argi baitago ez duela balio. Hori da erronka, izerdi eta lanez lortutakoa ukatu nahi digutenei aurre eginez, euskararen berreskurapenerako beharrezkoak diren oinarriak, inongo muga zein inposaketa barik, adostu behar ditugu euskal herritarren artean (herritar guztion erronka da, ez euskaldunonak bakarrik). Premiazkoa da, Txikiak zioen bezala gure marko politikoa euskarak ematen diguna baita. ■

Lore Erriondo

Gene-eroa

EGUNKARIAren intxaurren eraberritzeak ez omen du etenik. Azala eta mamia izan zen hautatutako leloa prozesu honi hasiera eman ziotenean, eta azala pitzatu eta mamia lizundu baino lehen, egunerokotasuna haizeztatzeko asmoz etorri zaizkigu. Ondo. Horretarako, ez ohiko ekarpenak behar omen dituzte, emakumezkoenak alegia, eta ohi bezala, hementxe gaude, nahiz eta arrapostu ederra jaso proposamena egin zidan gizarajoak *floreroaren* aipamen eta guzti. Horiek horrela, ditudan generoak jarriko ditut irakurgai zutabe honetan.

Gatozen bada gene-eroa dantzan jarrita egunerokotasunaren zera hori zut paratzen ote dugun, Viagrarena egiten ohituta gaude eta aspaldian. Ustezko errealitatea eta egunerokoak erreal bilakatzen duena ez da berez gauza bera, ikusi bestela On Camilo José Cela idazle espainiarrak Federicoren homosexualitatea dela eta botatakoak. Oso gizon agertu zaigu, ar alegia, eta badaezpada ere berriz afusilatu du poeta. Antzerako jarrera agertzen digute behin eta berriz sasoi honetan Alardearen alardetan dabilzanek. Batak zein besteek ziria zorrotz dutelako ustea ustel agertu digute, zimeldu zaie, lizundu, kiratsa darie.

Kiratsa ere ditzosozko mundialari. Edozein ordutan, edozein katetan futbol partidua, emaitzen gorabeherak eta abar gutxi ez eta hara non gosaritako zerealetan ere baloiak dantzan. Behin eta berriz entzun eta irakurri dut mundialak emakumeengan sortarazten duen bazterkeri sentipena, baina ederki lasaitu ninduen telebistan ikusitako iragarki batek. Bertan, hipermerkatu jakin batek igortzen zigun elkartasun mezua, haientzako ez omen gara ikustezinak, bertaratu eta entzun egingo omen gaituzte —erosiz gero noski—.

Hipermerkatura ez, futbolean are gutxiago, baina behar izanez gero nork entzun izango dudalakoa, ustez nire generoarekin bat datozen egin-kizun emankorragoei lotuko natzaie, josteari adibidez edota lorontzi eder bat apaintzeari, EGUNKARIAko lagunek gogoan izan nazaten ordenagailu aldamenen ikusten duten bakoitzean.

Kornerra

Mikel Elorza

Haize freskoa

■ Pozgarria da baloiaren basamortuan oasiak ere badaudela egiaztatzea, eta ikustea egunkariko lehen orrialdean zelaietako txartel hori eta epaitegiatxo txartel gorriekin batera kultura deitzen diogun horren lurrinak estal dezakeela bateko izerdi usaina eta besteko iskanbila kerua. Itxaro Bordaren poema ederrak, Joxe Azurmendiren gogoeta mamitsuak edo Juanba Berasategiren marrazki birritan bizidunak. Birritan diot, izendatze hori darabilgulako marrazkien magia horri deitzeko, alde batetik (*marrazki bizidunak* espresioak hizkuntza eta literatura tradizioz hausten duentz ez dakit, aitor dut); eta bizidunak, bigarrenez, euskal zinemagintzaren panorama izoztua urtutzero datorrelako Berasategiren zorioneko tematzea: alegia, zinemagintza, euskara eta kalitatea halabeharrez borrokan ez daudela eginez erakustea.

Haize freskoa egunotako sargoriari aurre egin ahal izateko, eta gogoratzeko notiziak ez duela nahitaez gosaria kontrako eztarrira bidali behar.

L A P h I T Z A

